



POLITIET

NORDLAND POLITIDISTRIKT

Kriminalitetsbilde 2024



Forord

2024 har vært et år der den sikkerhetspolitiske situasjonen i større grad har preget Nordland politidistrikt og samfunnsoppdraget vårt. Vi har opplevd at mengden oppdrag og uavklarte hendelser knyttet til den sikkerhetspolitiske situasjonen har økt betraktelig. Dette er mistenkelige hendelser som krever at politiet rykker ut, kontrollerer og gjør undersøkelser, men svært få av disse hendelsene vises i straffesakstallene våre. I mange av disse hendelsene er det vanskelig å avdekke hvem som står bak, og i noen tilfeller viser nærmere undersøkelser at hendelsen ikke kan knyttes til den sikkerhetspolitiske situasjonen. Men for å finne ut hva vi står ovenfor, så kreves det at politiet responderer og gjør nærmere undersøkelser.

I tallene for 2024 kan vi lese hvilke kriminalitetsområder som har resultert i straffesaker. Vi har en generell økning i antall saker, men det er økningen innen vold i nære relasjoner som bekymrer meg mest. Antall saker som gjelder "Mishandling i nære relasjoner" har økt med hele 62%, fra 110 saker i 2023 til 178 saker i 2024. Dette er voldssaker hvor det er familiære bånd mellom de involverte, og hvor volden (fysisk eller psykisk) ofte har pågått over lengre tid. Disse sakene er krevende å jobbe med, og etterforskningen tar ofte lang tid når politiet må gjøre undersøkelser som strekker seg over mange år og bevisene kan være vanskelig å finne. Belastningen er stor for de fornærmede, samtidig som det er viktig for meg å understreke at disse sakene har høy prioritet. I 2024 fikk vi utvidet anledning til å bruke omvendt voldsalarm (OVA). Det er et viktig tiltak for å beskytte de fornærmede som utsettes for vold og trusler i nære relasjoner. Nordland politidistrikt er også i gang med å bemanne opp med flere politiansatte og ansatte med sosialfaglig kunnskap (RISK-metodikken) som skal bidra i det forebyggende arbeidet med vold i nære relasjoner.

For kategorien "Seksuallovbrudd" har det vært en nedgang i antall saker i, fra 588 anmeldelser i 2023 til 393 saker i 2024. Deler av denne nedgangen kan forklares med en omfattende overgrepssak som ble rullet opp i 2023 hvor en mann fra Salten ble tiltalt for overgrep mot over 250 barn og unge (Omegle-saken). Selv om deler av nedgangen knyttes til denne enkeltsaken er det også verdt å merke seg at alle tre underkategoriene "Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år", "Seksuell omgang med barn 14-16 år" og "Voldtekt" viser en nedgang. Det at antall saker innenfor disse kategoriene går ned kan være positivt, men vi frykter mørketall på dette området. Politiet vil derfor fortsette å ha dedikerte medarbeidere som jobber med å avdekke seksuelle overgrep mot barn på nett (SOBI-teamet), og et Barnehus som legger til rette for at barna kan fortelle om hva de har blitt utsatt for på en skånsom måte. Jeg oppfordrer dessuten alle som jobber med barn og unge om å sette seg inn i hva som kjennetegner mennesker som utsettes for overgrep. Kunnskap er viktig for å avdekke og stanse overgrep, men enda viktigere i det forebyggende arbeidet.

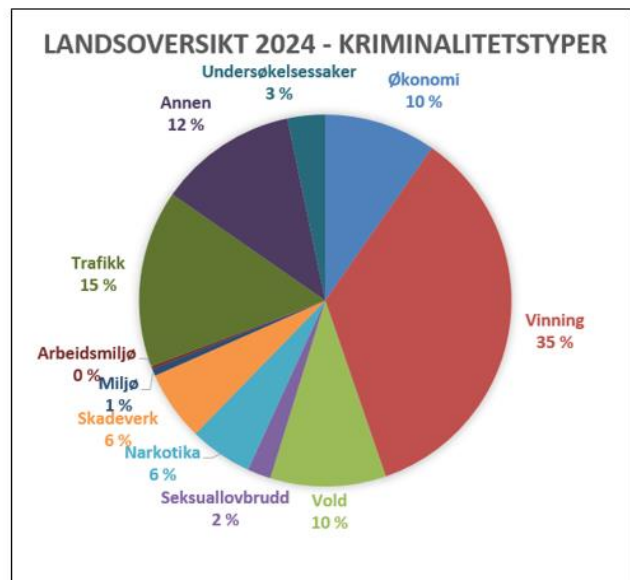
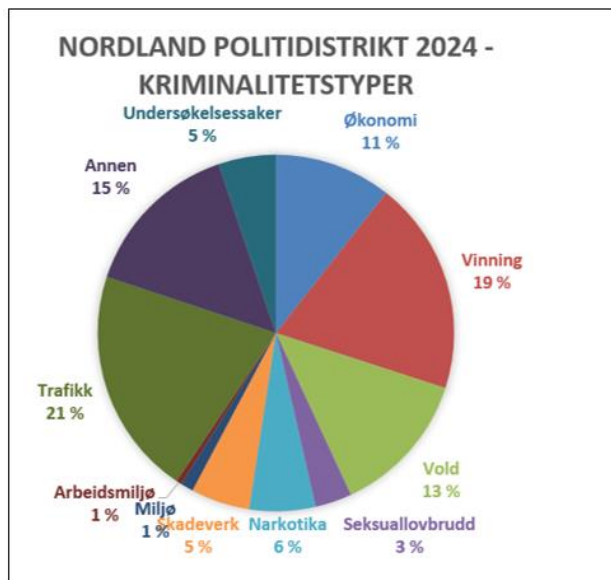
Når det gjelder ungdomskriminalitet viser statistikken en liten nedgang, fra 642 saker i 2023 til 630 saker i 2024. Ser vi ungdomskriminaliteten over år er dette normale svingninger, og det er fortsatt slik at en liten gruppe ungdommer står for svært mange straffesaker. Her må alle vi som jobber med ungdom samarbeide enda tettere for å redusere risikoen for kriminalitet.

Heidi Kløkstad,
politimester i Nordland

Anmeldte straffesaker i Nordland politidistrikt

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024	Endring 2020-2024
Økonomi	739	783	849	957	1250	31 %	69 %
Vinning	1826	1639	1916	2066	2279	10 %	25 %
Vold	1316	1276	1294	1344	1540	15 %	17 %
Seksuallovbrudd	424	481	407	588	393	-33 %	-7 %
Narkotika	1434	847	552	672	704	5 %	-51 %
Skadeverk	695	660	629	610	629	3 %	-9 %
Miljø	193	155	123	138	137	-1 %	-29 %
Arbeidsmiljø	36	57	61	47	58	23 %	61 %
Trafikk	2540	2280	2280	2290	2433	6 %	-4 %
Annen	1387	1453	1424	1440	1727	20 %	25 %
Undersøkelsessaker	549	472	516	526	614	17 %	12 %
Sum	11139	10103	10051	10678	11764	10 %	6 %

Kilde: JUS066 (fryste tall) – gjerningsdistrikt



Oppklaringsprosent

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Landsbasis	49,4 %	48,8 %	44,3 %	42,3 %	39,8 %	-2,5 %
Nordland	61,9 %	58,2 %	54,2 %	50,2 %	47,7 %	-2,5 %
Seksuallovbrudd	65,3 %	57,2 %	65,1 %	50,7 %	72,0 %	21,3 %
Voldtekt	36,2 %	29,3 %	34,5 %	23,8 %	18,3 %	-5,5 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	71,4 %	82,5 %	76,9 %	48,3 %	94,2 %	45,9 %
Prioriterte voldssaker (med frist)	67,7 %	50,0 %	51,8 %	48,8 %	56,3 %	7,5 %
U18	85,3%	82,8%	80,8%	76,6%	79%	2,4%

Saksbehandlingstid

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Landsbasis	71	70	62	56	51	-9 %
Nordland	84	83	75	71	66	-7 %
Seksuallovbrudd	194	135	181	184	157	-15 %
Voldtekt	174	141	177	163	169	4 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	250	185	202	192	142	-26 %
Prioriterte voldssaker (maks 90 dager)	125	164	138	101	139	38 %
U18 (maks 42 dager)	40	41	52	39	52	33 %

Restanser

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Ikke påtaleavgjorte saker	2457	2145	2156	2209	2628	19 %
Eldre enn 3 måneder	1 230	1 111	1 169	1 188	1 737	46 %
Eldre enn 12 måneder	262	180	233	206	415	101 %

Utvalgte kriminalitetstyper

Narkotika

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 23-24
	1433	847	552	672	704	5 %
Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	866	439	178	195	173	-11 %
Narkotikalovbrudd etter straffeloven	555	404	344	451	503	12 %
Grov narkotikaovertrødelse	18	16	20	29	42	45 %
Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	15	4	4	1	4	300 %
Dopinglovbrudd etter straffeloven	21	32	40	28	58	107 %

Kilde: JUS063 (fryste tall)

Seksuallovbrudd

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
	424	481	408	588	393	-33 %
Voldtekt	89	135	104	234	144	-38 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u14 år	53	50	49	174	72	-59 %
Seksuell omgang med barn 14-16 år	38	37	33	55	17	-69 %

Kilde: JUS063 (fryste tall)

Økonomi

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Bedrageri	423	424	489	533	789	48 %
Mindre bedrageri	73	65	53	70	107	53 %
Grovt bedrageri	71	48	71	64	74	16 %
Bedrageri, forsøk	24	29	40	43	104	142 %
Identitetskrenkelse, opptre med annens identitet	57	44	38	29	36	24 %
Regnskapsovertredelse	39	44	39	30	40	33 %
Grovt skattesvik	56	7	8	97	13	-87 %

Trafikk

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
	2 538	2 279	2 280	2 280	2 424	6 %
Promillekjøring	585	514	562	539	517	-4 %
Trafikkuhell med personskade	141	135	129	162	123	-24 %
Kjøring uten gyldig førerkort	477	430	388	402	425	6 %
Hastighet	439	360	350	376	477	27 %
Drepte i trafikken¹	9	2	13	12	9	-31 %

Kilde: JUS063 (fryste tall)

Tilrettelagte avhør²

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Antall tilrettelagte avhør (TA)	382	341	252	220	263	20 %
Antall politiavhør (PA)	19	11	18	15	6	-60 %
Sum	401	352	270	235	269	14 %

Kilde: Statens Barnehus Bodø/ Mosjøen

¹ Kilde: SSB, men for 2024 er det uoffisielle tall fra Statens Vegvesen

² Tabellen viser avhør som er foretatt på fysisk lokasjon på Barnehuset i Bodø eller Mosjøen. I saker hvor avhør i sak er foretatt på annen lokasjon annet sted i landet kommer i tillegg.

Vold

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
	1 316	1 276	1 294	1 344	1 540	15 %
Familievold	420	432	377	373	456	22 %
Mishandling i nære relasjoner	118	126	136	110	178	62 %
Drap	0	0	0	2	2	0 %
Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist	92	78	57	74	98	32 %
Trusler	346	304	354	405	428	6 %

Ungdomskriminalitet

	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Annen	99	85	70	94	99	5 %
Arbeidsmiljø		1				-
Miljø	2	2	3	7	4	-43 %
Narkotika	93	43	23	50	47	-6 %
Sedelighet	96	107	83	59	47	-20 %
Skadeverk	74	39	36	65	67	3 %
Trafikk	88	75	99	100	118	18 %
Undersøkelsessaker	12	2	7	2	6	200 %
Vinning	76	65	66	87	74	-15 %
Vold	126	149	100	171	153	-11 %
Økonomi	11	12	6	7	15	114 %
Totalsum	677	580	493	642	630	-2 %

Kilde: Månedrapport palstrasak (fryste tall)



STRAFFESAKSITUASJONEN I NORDLAND

Straffesakssituasjonen i Nordland politidistrikt

Anmeldte saker i 2024

I 2024 har antall anmeldte saker økt med 10% fra 10.678 saker i 2023 til 11.764 saker i 2024. Etter mange år med nedgang i antall anmeldelser har utviklingen de to siste årene snudd, og politidistriktet opplever nå en økning i antall saker. Nordland politidistrikt må tilbake til 2019 for å finne antall anmeldelser på samme nivå som vi ser i 2024 (11.709 anmeldte saker).

I 2024 er det særlig innenfor økonomisk kriminalitet den største økningen av anmeldte saker befinner seg. Det har de siste årene vært en jevn økning i antall anmeldte forhold innenfor dette kriminalitetsområdet, men i 2024 har vi en økning på 31 % (957 saker i 2023 og 1250 saker i 2024). Dette er det høyeste antall straffesaker innenfor dette kriminalitetsområdet Nordland politidistrikt noen gang har registret. Ser man utviklingen over en lengre periode fra 2020 til 2024 så er økningen enda større med en økning på 69%.

Den største nedgangen i antall anmeldte saker finner vi knyttet til seksuallovbrudd. Her er det en nedgang på 33% fra 588 saker i 2023, til 393 saker i 2024. Selv om dette er en prosentvis stor nedgang så kan deler av nedgangen forklares med at det var ekstraordinært mange saker registrert i 2023 som følge av en omfattende overgrepssak med over 250 fornærmede (Omegle-saken). Ser man utviklingen av straffesaker knyttet til dette kriminalitetsområdet over en lengre periode fra 2020 til 2024 så er det en nedgang på 7% i 2024. I 2024 har det vært en kraftig økning i anmeldte saker i kategorien "Mishandling i nære relasjoner", med hele 62% fra 2023. Dette er alvorlig kriminalitet som i tillegg er tidkrevende for politiet å etterforske.

Nordland politidistrikt sammenlignet med landet for øvrig

Sammenligner vi antall anmeldte straffesaker i Nordland politidistrikt med landet for øvrig, ser vi at Nordland har en mindre prosentandel vinningskriminalitet med 19% mot 35% nasjonalt. Nordland skiller seg også ut fra den nasjonale fordelingen av straffesaker med en større andel saker knyttet til vold. Nordland har 13% av sakene i denne kriminalitetskategorien, men nasjonalt utgjør de 10% av straffesakene. Politidistriktet har også en større andel trafikksaker enn landet for øvrig, hvor Nordland har 21% av sakene i denne kategorien, men landsoversikten viser 15%. For øvrig skiller ikke straffesaksbildet i Nordland seg i vesentlig grad ut sammenlignet med landet for øvrig.

Oppklare straffesaker og tiden det tar

Å oppklare straffesaker uten at det tar for lang tid er et viktig forebyggende tiltak, men også et viktig mellommenneskelig tiltak både ovenfor fornærmede og siktede da en pågående etterforskning kan være krevende for alle involverte. Politidistriktet har fokus både på å oppklare straffesaker og tiden som brukes, og jobber hele tiden med å prioritere de mest alvorlige sakene og holde god framdrift i disse.

I 2024 har Nordland en oppklaringsprosent på 47,7% noe som er en nedgang på 2,5% fra 2023. Selv om politidistriktet ikke oppklarer like mange saker som tidligere år så ligger vi godt over landsgjennomsnittet hvor oppklaringsprosenten i 2024 var på 39,8%. Oppklaringsprosenten innenfor ulike straffesakskategorier

varierer noe fra år til år, men det er verdt å merke seg at oppklaringsprosenten innenfor Seksuallovbrudd er økt fra 50,7% i 2023 til 72% i 2024. Dette er den høyeste oppklaringsprosenten innenfor dette kriminalitetsområdet som Nordland politidistrikt noen gang har hatt. Noe av denne økningen kan forklares med en svært høy oppklaringsprosent innenfor underkategorien "Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år" hvor oppklaringsprosenten i 2024 er på 94,2%. Her er det imidlertid små tall og et fåtall saker kan gi store utslag på statistikken.

Nordland politidistrikt har over år hatt høy terskel for å henlegge saker grunnet manglende kapasitet, altså at det ikke blir igangsatt etterforskning i straffesaken. Riksadvokatens føringer til politiet om å prioritere saker med et oppklaringspotensiale og mellom prioriterte sakstyper, har medført at Nordland politidistrikt i større grad framover må hensynta de lokale kriminalitetsutfordringene og distriktets ressursituasjon. Av den grunn vil det i 2025 bli nødvendig for politidistriktet å henlegge flere straffesaker grunnet manglende kapasitet.

Ser man på den totale saksbehandlingstiden av straffesaker i Nordland politidistrikt så er den høyere enn landsgjennomsnittet. Grunnen til dette er sammensatt, men politidistriktet ser at det er nødvendig å iverksette tiltak for å redusere saksbehandlingstiden, og flere saker vil bli henlagt grunnet manglende kapasitet. Vi styrker bemanningen i straffesaksmottaket (FSI) og målet er at dette skal medføre redusert saksbehandlingstid i de mer prioriterte sakene.

Saksbehandlingstiden utgjør den tiden politidistriktet bruker på etterforskning og fram til påtalemessig avgjørelse foreligger, som for eksempel forelegg eller tiltale.

Nordland politidistrikt har over år hatt lengre saksbehandlingstid enn landet for øvrig, og i 2024 ser vi at Nordland har en saksbehandlingstid på 66 dager, mens landsgjennomsnittet er på 51 dager.

Å bruke tiden på de meste prioriterte sakene er et viktig tiltak for å holde god framdrift i straffesakene, og er noe politidistriktet vil ha ytterligere fokus på i 2025.



Utvalgte kriminalitetsområder

Seksuelle overgrep

Det har vært en nedgang i antall anmeldte seksuallovbrudd, fra 588 anmeldelser i 2023, til 393 anmeldelser i 2024. 2023 var et år hvor antall anmeldelser var spesielt høyt, noe som kan forklares med en omfattende sak hvor en mann fra Salten var tiltalt for overgrep mot over 250 barn og unge (Omegle-saken). Tallene for 2024 er derfor noe lavere, men på linje med tidligere år.

På tross av denne forklaringen er det likevel verdt å merke seg at antall anmeldte forhold knyttet til "Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år" fortsatt er høyt, sammenlignet med tall før 2023. Denne typen kriminalitet er prioriterte saker for politiet, men dette er også saker hvor politiet i stor grad er avhengig av at saken blir anmeldt. Når det gjelder saker som omfatter barn og unge er nettverket rundt barnet viktig for å øke oppdagelsesrisikoen.

Det er politiets sterke oppfordring til alle som jobber med barn å sette seg inn i hva som kjennetegner barn og unge som utsettes for overgrep. Kunnskap er et viktig forebyggende tiltak for å avdekke raskest mulig, og få stanset overgrepene!

Familievold

Denne kategorien straffesaker omhandler saker hvor det straffbare har skjedd mellom mennesker med familiære bånd, men hvor det straffbare forholdet ikke er av en slik karakter at det oppfyller vilkårene i straffeloven § 283 eller § 283.

Ved anmeldelse vil politiet rutinemessig vurdere slike saker og kode disse som "familievold" dersom forholdet kan ha skjedd mellom mennesker med familiære bånd, men hvor det på anmeldelsesstadiet ikke er avklart om dette dreier seg om mishandling i nære relasjoner.

Dette for å sikre at etterforskningen har fokus på om dette kan være mer alvorlig enn hva anmeldelsen tilsynelatende kan se ut som.

Vold

I 2024 har det vært en økning i antall voldssaker i Nordland politidistrikt. I 2023 var det registret 1344 anmeldte voldssaker, mens det i 2024 er registrert 1540 saker. Dette utgjør en økning på 15 %.



særlig innenfor kategorien "Mishandling i nære relasjoner" at vi finner den største økningen på hele 62%, det vil si en økning på 68 saker fra 2023 til 2024. Denne typen saker er av de mest alvorlige familievoldssakene da dette dreier seg om fysisk og/eller psykisk vold som har pågått over lang tid og gjerne uten eller med få vitner til stede. Politiets etterforskning må ofte strekke seg mange år tilbake, og bevisene kan være vanskelig å finne. Nettopp av den grunn er dette ressurskrevende saker å etterforske, men

det skal ikke være tvil om at politiet prioriterer disse sakene høyt.

Voldtekt

I 2024 ble det anmeldt 144 voldtektssaker i Nordland politidistrikt. Dette er en nedgang på 38% sammenlignet med 2023, da det ble anmeldt 234 saker. Selv om det er en nedgang fra 2023 til 2024 så har ikke politidistriktet noen grunn til å tro at det er en reduksjon i denne typen kriminalitet. Over år ser vi at det varierer hvor mange anmeldelser som kommer inn. I disse sakene er det sjeldent vitner ut over fornærmede og mistenkte, og politiet er avhengig av at fornærmede velger å anmelde saken. Dessverre ser vi at oppklaringsprosenten over år har vært lav, og i 2024 er den gått ytterligere ned til 18%.

Selv om dette er krevende saker å etterforske og beviskravet i retten er skjerpet, oppfordrer politiet til at denne typen kriminalitet anmeldes. Selv om politiet ikke alltid kommer i mål med å oppklare disse sakene, skal fornærmede bli møtt av et politi som gjør hva de kan for å oppklare saken.

Tilrettelagte avhør

En del av politiets oppgave er å avhøre barn, ungdom og voksne med psykisk utviklingshemming på Statens barnehus. Et tilrettelagt avhør gjøres av politi med spesialutdannelse i å snakke med barn. Det gjøres opptak av avhøret med lyd og bilde som overføres til et annet rom der en avhørsleder, advokater og andre fagpersoner hører på. Tilrettelagte avhør ved Statens barnehus gjennomføres i Bodø, og i Mosjøen.

I Nordland politidistrikt ble det i 2024 gjennomført 263 tilrettelagte avhør, noe som er en økning på 20% sammenlignet med 2023, da det ble foretatt 220 tilrettelagte avhør.



Ungdomskriminalitet

Utvikling av ungdomskriminaliteten er et prioritert område i hele Norge, og i Nordland politidistrikt ble det for første gang i 2024 gitt ut en egen kunnskapsrapport* om fenomenet og utviklingen av ungdomskriminaliteten i Nordland.

Hovedlinjene fra denne kunnskapsrapporten er at Nordland ikke opplever samme økning i ungdomskriminalitet som andre politidistrikter. Antallet straffesaker og politioppdrag relatert til kriminalitet begått av barn og unge under 18 år har vært ganske stabilt de siste årene, og resultatet av antall anmeldte saker fra 2024 føyer seg inn i den rekken. I 2023 ble det registret 642 anmeldte forhold knyttet til ungdommer, mens det i 2024 har vært en reduksjon på 2% til 630 saker.

Kunnskapsrapporten viste også at færre ungdommer er registrert som gjerningsperson i straffesaker enn før, mens antall straffesaker blant ungdom er stabilt. Dette tyder på at enkelte ungdommer begår mer kriminalitet enn før. De aller fleste ungdommene bedriver ikke kriminalitet, men de få som gjør det begår mer kriminalitet enn tidligere.

Rapporten viser også at Salten-området spesielt, og til en viss grad også Lofoten og Vesterålen, har hatt en økning i antall voldshendelser. For 2024 ser vi at det er noe reduksjon i antall voldssaker i Nordland politidistrikt generelt med en nedgang på 11%, fra 171 saker i 2023 til 153 saker i 2024. Det er positivt at antall voldssaker er redusert, men det er fortsatt behov for oppmerksomhet fra hele samfunnet med å legge til rette for at ungdom kan velge seg bort fra kriminalitet.

Politiet har stort fokus på å forhindre at unge begår kriminalitet og utarbeidelsen av kunnskapsrapporten om Ungdomskriminalitet er et tiltak for å sikre lik forståelse av situasjonen blant alle som jobber med barn og unge. Dette som et ledd i erkjennelsen av at vi må jobbe sammen for å lykkes med denne oppgaven. Her må alle gode krefter samarbeide! For å legge til rette for ytterligere samarbeid arrangerte politiet i 2024 et seminar med Konfliktrådet, i tillegg ble samarbeidsavtalen med Nordland fylkeskommune om det forebyggende arbeidet fornyet. Dette er noen av flere eksempler hvor politiet har tatt initiativ til samarbeid om forebyggende arbeid.



* <https://www.politiet.no/globalassets/nyheter/nordland/kunnskapsrapport-om-ungdomskriminalitet-i-nordland-politidistrikt...pdf>

Bedrageri og økonomisk kriminalitet

I 2024 har det vært en økning på 31 % innenfor økonomisk kriminalitet, fra 957 saker i 2023 til 1250 saker i 2024. Ser vi utviklingen over en fireårs periode, fra 2020 til 2024 ser vi at økningen er på hele 69 %. Går man nærmere inn på underkategorier ser vi at økningen i all hovedsak knytter seg til bedrageri (Bedrageri, mindre bedrageri, grovt bedrageri og forsøk) hvor det har vært en økning i antall saker på 50% fra 710 saker i 2023 til 1074 saker i 2024.

Samtidig er det en nedgang når det gjelder anmeldt grovt skattesvik. Nedgangen her er på 87% fra 97 saker i 2023, til 13 saker i 2024. Årsaken til endringen knytter seg i all hovedsak til en større straffesak som utgjør over 60 forhold (hovedforhandling på denne saken starter i mars 2025)

Innbyggernes tillit til politiet

I Innbyggerundersøkelse gjort av politiet høsten 2024, hadde 68% av respondentene i Nordland svært høy eller ganske høy tillit til politiet. Dette er en svak nedgang på ett prosentpoeng fra i fjor og ned to prosentpoeng fra året før. På landsbasis er andelen som har svært høy eller ganske høy tillit på 70%. Tilliten til rettsvesenet i Nordland er på samme nivå som året før, der 66 prosent svarer at de har svært høy eller ganske høy tillit.

På spørsmål om hvor trygge folk er i sitt nærmiljø, svarer 89% av respondentene i Nordland at de er svært trygge eller ganske trygge. Dette er vesentlig bedre resultater enn på landsbasis.



Kriminalitetsbilde i Nordland politidistrikt 2024

Utgitt av Nordland politidistrikt, april 2025

